GAZETA LWOWSKA.

We Srodę **Nro. 92.** 17. Sierpnia 1825.

WIADOMOŚCI KRAIOWE.

O pobycie NN. Cesarstwa w Wenecyi wiemy co następuie:

N. Pan, dotknięty lekkim reumatyzmem nie wychodził przez dwa dni: 26. i 27. Lipca, i chociaż w d. 28. widocznie się miał lepiey, iednakowoż z powodu tey słabości nie był obecny uroczystości ludu, *la Sagra di S. Marta*, którą wieczorem dnia wspomnionego ku czci Nayiaśnieyszych Osób z nadzwyczayną okazałością obchodzono; lecz za to uświetnili takowę swoią przytomnością: N. Pani, Xiężna Parmy, W. Xięstwo Toskańskie (ziechali oni dnia wspomnionego wieczorem o godzinie 7 do Wenecyi) iakoteż Arcy-Xiążęta i Arcy-Xiężniczki. Wspomniona uroczystość iest Wenecyi właściwą zabawą morską, wyprawianą na wielkiem kanale *della Giudecca*, a pochodząca z szczególnego zwyczaiu dawnych mieszkańców tegoż miasta, przyczem iak mówi: *Giustina Michiel Org. delle feste Venetiane*, dobry lud Wenecki, w wesołości swoiey wystawia naypięknieyszy obraz porządku, pokoiu i towarzyskiey zgody. Przez silny wiatr, iaki się w pierwszych chwilach wieczora wszczął, zaniechano kosztownego i ozdobnego oświecenia ulicy *le Zattere*, którą iuż o godzinie szóstey mnóstwo ludu napełniało; lecz pięknie się wydawało oświecenie przeciwległego brzegu *Giudecca*. Nayiaśnieysze Osoby udały się o godzinie 8 1/2 na okręt, przybyły z deputacyią Izby handlowey do wschodów ogrodu pałacu Cesarskiego, i otoczone niezmiernem mnóstwem, świetnie przybranych i bogato oświeconych gondołów i różnego rodzaiu okrętów; z tych były niektóre ogniem Chińskim oświecone, płynęły wzdłuż kanału, którego brzegi obłężone niezliczonemi widzami ślniły się czarownem oświeceniem, powtarzaiąc odgłos upoionego radością ludu. Gondoła różnemi orzeźwiaiącemi rzeczami napełniona, szła za okrętem wiozącem nayiaśnieysze Osoby, które powróciwszy o godzinie 11 wieczorem oświadczyły naywiększe upodobanie z pysznego widoku, iaki się ich oczom przedstawił.

Gazeta Wenecka zawiera dokładne opisanie pięknego okrętu *Galleggiante*, z którego Nayiaśnieysze Osoby przypatrywały się uroczystości, a który zbudowany był podług rysu P. Borsato, Professora C. K. Akademii sztuk nadobnych.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Ameryka Hiszpańska.

W dniu urodzin Washingtona odwiedził Boliwar eskadrę Zjednoczonych Stanów, stoiącą na kotwicy w Chorillas, blisko Callao, powitany wystrzałami od fregaty: Zjednoczone Stany i slopa woiennego Peacok. Okręt Angielski woienny Cambridge o 74 działach iakoteż eskadra Chiliyska, równie go powitały, i Dowódcy tych trzech eskadrów połączyli się, dla okazania mu swego uszanowania.

Na Zgromadzeniu reprezentantów Państwa Georgii (Państ. połud. Związku) uczynił P. Lumpkin w d. 6. Czerwca wniosek przeciwko mieszaniu się ogólnego Rządu Stanów Zjednoczonych do spraw wewnętrznych poiedyńczego Członka Związku. Wydział upoważniony do rozpoznania tego wniosku, czyni w swoiem zdaniu sprawy uwagę, że przyszedł czas, lub przynayinniey bardzo bliski, w którym Stany Wirginii uznaią potrzebę połączenia się w iedno ciało aż do Georgii, a od Missoury aż do Luizyianny, i protestować się będą uroczyście przeciwko zasadzie nieograniczonego zarządania sprawami swemi pod ogólnym Rządem.

Z Bogoty donoszą pod d. 29. Kwietnia, że Rząd Kolumbiyski uchwalił założenie banku w Karrakas z kapitałem 2 mil. piastrów.

Ziednoczone Stany Ameryki północnéy pracuią teraz nad proiektem do założenia wielkiey drogi woyskowey z Washingtonu do Mexyku, długości 3300 mil Angielsk. (110 francuzkich lieues). Sądzą, że Rząd Amerykański wezwie Mexykański do wspólnego działania.

Pokolenie Indyianów Kreeki (przez Europeyczyków coraz bardziey ze swoich siedlisk wypierani) zamyśla uderzyć na Georgiią. Podług doniesienia Oficerów dowodzących na granicy, niebyli oni w stanie oprzeć się im należycie ze swoim ludem. Indyianie nie rozpoczęli wprawdzie kroków nieprzyiacielskich, iednak odesłali wgłąb dzieci i żony swoie, i starali się nabyć chociażby naydroższey broni i prochu.

)(

Hiszpaniia.

Podług wiadomości z Madrytu z d. 19. Lipca ziechała rodzina Królew. do St. Ildefonso.

Król dał synowi Jenerała Elio dwie wsie z dochodem blisko 50000 realów do utworzenia majoratu iako Margrabi de la Fidelidad.

Gazeta Madrycka zawiera wyrok dotyczący się zakazu wprowadzenia obcych książek i dzienników rewolucyynych, drukowanych za półwyspem.

Gazety Paryzkie umieściły adres Pułkownika piechoty Józefa Ceberos, Sekretarza Junty przeczyszczaiącey Nowey Kastylyi do Króla, w którym tenże donosi Monarsze, że Junta zebrała się w d. 1. Lipca, dla oczyszczenia D. Arthura Azlor, obwinionego, że należał do woyska rewolucyynego pod rozkazami Jenerała Ballasteros, aż do czasu kapitulacyi tegoż Jenerała. Pułkownik był tego zdania, że ten Oficer, stosównie do artykułu 12 wyroku Król. z d. 9. Sierpnia 1824 nie może być oczyszczony; zaś Jeneralny Kapitan Pezuela, iako Prezydent Junty, odpowiedział, iż co się iego dotycze, uznałby tego Oficera za oczyszczonego, ponieważ według iego zdania woyskowi, którzy pozostali wiernymi swoim chorągwiom, tylko swoię uczynili powinność. Junta nie zgodziła się ze zdaniem Prezydenta, i postanowiła zapytać się Monarchy względem myśli wspomnionego artykułu, co też przyięto. Pułkownik udał się ieszcze tegoż samego wieczora z urzędnikiem Sekretaryiatu Junty do Jeneralnego Kapitana dla zasięgnienia iego zdania i ułożenia protokołu posiedzeń. Prezydent powtórzył powyższe zdanie swoie, naganił sam Pułkownikowi, że opuścił chorągwie buntowników dla połączenia sie z roialistami i dodał, iż ieżliby on dowodził, wskazałby każdego Oficera na galery, który przeszedł do roialistów nadto, iż tych woyskowych, którzy w tym zamiarze opuścili korpusy kazałby był okuć w kaydany. W skutek tego adresu podpisał Monarcha w nocy z d. 7. Lipca złożenie Jeneralnego Kapitana Pezuela.

Po wypadkach z d. 16. z. m. uchwalił Monarcha, utworzyć Juntę publicznego bezpieczeństwa, która co tydzień zdawać będzie Królowi sprawę ze wszystkich w całym kraiu zaszłych zamieszek, tychże przyczyn, i podawać będzie środki onym zapobieżenia. Prezydentem mianowany iest Xiążę Infantado, Członkami: Prezydent Rady Kastyliyskiey, Prezydenci, a wrazie ich nieobecności naystarsi reszty Kollegiów, i Jenerałowie Erlos i Inestrosa. Nowy Intendent policyi Don Ramon Valladolid, rozpoczął swoie urzędowanie w d. 30. Czerwca.

List handlowy z Kadyxu z d. 9. Lipca donosi, że wszyscy korsarze Kolumbiyscy połączyli się, aby uderzyć na bogaty Hiszpański handlowy transport, z Hawanny spodziewany. Do prawdy podobna, że eskadra Francuzka, będąca na stanowisku przed Kadyxem, wyszła pod żagle na obronę owego transportu.

Wielka Brytaniia i Irlandyia.

Kuryier użala się na sądy Kolumbiyskie o zdobyczach tę utrzymuiące zasadę, że bandera nie iest istotną osłoną, i że towary dla domu Hiszpańskiego zapisane; i gotowe zawinąć do portu Hiszpańskiego, nawet na okrętach neutralnych będą zabrane i za dobrą zdobycz uznane. Taki przypadek spotkał okręty Londyńskie John i Anna; szoner Kolumbiyski Clara, wziął okręt w d. 13. Czerwca przy wniyściu do portu Hawanny, i zaprowadził go do Kartageny, gdzie towary za dobrą zdobycz uznane a okręt zwrócony został. Kuryier sądzi, że Angliia nie ścierpi tey obelgi, lecz za takową upomni się o zadosyćuczynienie iak Francyia i Ameryka.

Okręt Swiftsure przybył do Liwerpoolu z Vera-Cruz i przywiózł Posła Mexykańskiego.

Fregata Rossyyska Kruiser, o 44 działach pod sprawą Kapitana Lazarów zawinęła do Portsmouth w d. 14. Lipca. Płynie ona z półnoćney części morza spokoynego, gdzie odwiedzała osady Rossyyskie na północno-zachodnich brzegach Ameryki. Fregata ta wraz z okrętami ładowanemi żywnością i potrzebami woiennemi wyszła we Wrześniu 1822 z Spithead pod żagle. Naypierwey popłynęła do Rio-de-Janeiro, potem do van Diemenslandyi, gdzie bandera Rossyyska pierwszy raz się okazała. Poczém zwiedziła Othaitę i port Francisco w Kalafornii, tu obadwa okręty wyładowawszy mnóstwo zapasów woiennych wyszły pod żagle do ciaśniny morskiéy Mountedge-Cembre, blisko drogi Cooka; maią tam Rossyianie załogę i stanowisko dla handlu futrzanego. W tém mieyscu wyładowano znowu żywność i potrzeby woienne, i okręt amunicyyny odłączył się od fregaty, dla zaopatrzenia wysp Aleuckich, i portu Petro-Pawłowskiego w Kamczatce. Fregata w powrócie swoim dotknęła się znowu Kalifornii z kąd w 92 dniach przybyła do Rio-de-Janeiro, a z tąd do Spithead w 62; płynie ona do Petersburga.

W Portsmouth przygotowuią Królew. slop Kameleon, na który wsiądzie Kapitan Clapperton i Kapitan Pearce w celu odbycia ważney podróży wewnątrz Afryki.

Następuiącą wiadomość przybito w d. 18. Lipca na kawiarni Lloyds: Okręt Eugeniusz, który zawinął do Cowes, spotkał w d. 1. t. m. międzу 47 stopniem półnoćnéy szerokości i 25 stopniem zachodniey długości niezmiernie wielki spław

drzewa do budowli, mniemaią, że to są szczątki Kolumba.

P. Kanning tyle iuż wyzdrowiał, iż udał się z Glocester-Lodge do Combewood gdzie mieszka Hrabia Liverpool.

Marszałek Makdonald poiechał do Howth, zkąd popłynie do Anglii, a ztąd uda się niezwłocznie do Paryża.

Listy z Irlandyi wyrażaią radość i podziwienie ze spokoyności, która w owym kraiu pomimo odrzucenia bilu emancypacyi panuie. Takową przypisać należy powiększeniu się rękodzielni, które ubogi lud zatrudniaią. Wielką ilość grubego kartunu przysłano z Irlandyi do Manchestru, fabryki płocień powiększono i nowe założono. Zaprowadzono fabryki wełny a tysiące rodzin zaymuie się uprawą lnu, robieniem kapeluszow słomianych i t. d.

W Middleton, pomimo nowego aktu parlamentowego, przeciwko wszystkim szkodzkim związków, była w d. 12. Lipca processyia oranżystów. Kronika Glasgowska, pomimo nadziei obfitych żniw przypisuie wysoką cenę zboża sztucznym machinacyiom i mniema, że upadek będzie poźniey tym większy. Takowy nie może minąć, gdyż iest dosyć trawy, i dla tego mniey będzie potrzeba zboża dla bydła. Przeciwnie na targach Londyńskich pytano się o ięczmień, ponieważ ten rodzay zboża wiele ucierpiał na wiosnę przez posuchę, i owies z tey samey przyczyny o 1 do 2 szyl. podrożał. Sądzą, że dla tych dwóch rodzaiów ziarna, będą poźniey porty otworzone. Ceny w przecięciu, tygodnia, który się skończył z 9. Lipca, były: Pszenicy kwarter 67 szyl. 11 pen., ięczmienia 37 szyl. 8 pen., owsa 24 szyl. 8 pen., żyta 40 szyl. 5 pen., fasoli 41 szyl. 1 pen., i grochu 39 szyl. 10 pen.

W Glasgowie postanowili mieszkańce nie ieść mięsa, dopóki rzeźnicy nie zniżą ceny, środek podczas gorącey pory roku bardzo dogodny.

Wyspy Jońskie.

Parlament wysp Jońskich podczas ostatniego swoiego posiedzenia rozporządził, że płody ziemi lub fabrykaty zagraniczne, ieżli przywożone będą na okrętach Jońskich, Angielskich lub Austryiackich płacić będą siedem procentu od wartości tych przedmiotów iak cło przywozowe, ieżli zaś na okrętach innych narodów ośm procentu.

Francyia.

Król przewodniczył w d. 27. z. m. w Radzie ministeryialney, którey był także Delfin obecny, poczém pracował z Xięciem Doudeavillem.

J. K. Mość Xiąże Salerno i Xięztwo Orleańskie byli w d. 27. Lipca w S. Cloud u Króla, Delfina, Delfinowey i Xiężny Berry.

Podług urzędowego doniesienia w Monitorze umieszczonego, następuiący był w d. 15. Lipca stan likwidacyi rosczeń wynagrodzenia wychodzców, iak dalece wiadomy był w 71 Departamentach: Do Prefektów podano 4456 rosczeń wynagrodzenia; reklamuiącym do ugruntowania ich rosczeń przesłano 1522 spisów, zawieraiących 75000 przedaży posiadłości wychodzców. Temi spisami wylikwidowana summa wynosiła w aktywach 121 mil. 167605 fr. w pasywach 46 mil. 98,724 fr.

Xiąże Polignac wyiechał znowu w d. 26. rano do Londynu na mieysce swoiego przeznaczenia iako Poseł.

Kontr-Admirał Duplessis ukąszony od psa wściekłego w rękę, umarł. Gazeta Codzienna zapewnia, że w Paryżu 11 osób od wściekłych psów zostało pokąsanych.

Gwiazda z d. 15. Lipca umieściła list Jenerała Kanteraka z Bordeaux z d. 9. Lipca, w którym tenże doniesienie Oficera Hiszpańskiego o przypadkach zaszłych w Peru (w wielu Dziennikach Paryzkich umieszczone) za ramotę i potwarz uważa i poźniey na takowe przyrzeka odpowiedzieć. Kończy zaś następuiącem oświadczeniem: »Co się zaś dotycze niezgody, która zayść miała między Jenerałami w Peru, zapewniam, iż nigdy takowa nie pozostała, i że wszyscy w naywiększey zgodzie i iedności staraliśmy się powierzoney nam sprawy Królewskiey bronić, a mnie samego łączyło wzaiemne poważanie z Wice-Królem i Jenerałem Valdez. Jednakowoż nie mogę tego mówić o »prawdziwym Roialiście« Olanecie; czas odkryie, czém iest, i iakie szkodliwe skutki sprowadziło iego nieszczęsne nieposłuszeństwo.«

Szef szwadronu, Ludwik Cadoudal, brat znanego i straconego Jerzego Cadoudal, otrzymał od Krola na wesele 20,000 fr.

Statek pocztowy zaprowadzony między Hawanną i Bordeaux, odbył żeglugę do ostatniego miasta w 42 dniach i przywiózł Jenerała Morales.

Baron Puymaurin przesłał następuiace list Gwiezdzie, który sądziemy za godny udzielenia:

»Mości Panie! Okręt przybyły z Alexandryi do Marsylii, na którym było powietrze, wskazany został na odbycie kwarantanny. Kommissyia zdrowia osądziła się za nieustaiącą i ci obywatele tą samą gorliwością i odwagą, iak ich poprzednicy, przeięci, zachowaią Marsylyią, Francyią i Europę od tey straszliwey plagi. Powietrze, dzięki Wydziałowi zdrowia Marsylii, od roku 1720 tylko w szpitalach grassowało. Duch nowości podszepnął niedawno lekarzom Angielskim twierdzenie, że powietrze nie iest zaraźliwem, a interes ku-

piectwa powoduiący spekulantami, którzy chcieliby się uwolnić od zwłoki pochodzącéy z czyszczenia bawełny, sprawił, że na takowe twierdzenie przystali. Obadwa różne zdania dały powód w Izbie Niższéy do wniosku, aby zdano sprawę z ustaw o kwarantannie; Ministrowie oparli się temu. Dozwól mi WPan teraz okazać dowody powietrza i iego zaraźliwéy siły. Już przed êrą Chrześciiańską liczono 41 zaraz powietrza, z tych niektóre trwały cztérech do pięć lat; od narodzenia Chrystusa 145 razy grassowało powietrze w Europie. Uprawione pola, osuszone bagna, wycięte lasy, do których nigdy promienie słońca nie przedzierały się, rozszerzone i brukowane ulice, nowy podział domów, większe ochędóstwo mieszkańców, używanie bielizny, zburzenie kloak, które napełnione zgniłą wodą pod imieniem rowów miasta otaczały. — Wszystkie te urządzenia zniszczyły ciągły pobyt powietrza w Europie. Przeciwne przyczyny uwieczniaią one w Azyi i Afryce; tam, fatalizm odrzuca myśl wszelkiéy ostrożności, a Mahometanin przez niedbalstwo i zakupywanie sprzętów i sukien po ofiarach téy straszliwéy plagi, bardziey ieszcze takową pomnaża. Szpitale i Kommissyie kieruiące Policyią zdrowia są przedmurzem, które całą Europę od wprowadzenia powietrza bronią. Czuyności Kommissarzów winni iesteśmy dobrodzieystwo, iż zaraza ta wygnaną iest na Wschód i brzegi Barbaryyskie. — Przybycie do Marsylii okrętu, na którym iest powietrze, byłoby dostateczne do obalenia systematu Angielskiego, a może nawet niektórych Francuzów, nieprzypuszczaiących zaraźliwość powietrza, gdyby iuż nie było przykładów skupiania się powietrza w wielu szpitalach i zarażonych kraiach, pochodzące od ludzi lub towarów zapowietrzonych. W roku 1786 trzy okręty powietrzem zarażone poddane zostały przez bioro Marsylskie zdrowia zbawiennéy surowości kwarantanny, i po nieiakim czasie takowe zupełnie znikło. Po restauracyi zaszczycił Król śrebrnym medalem Członków Wydziału zdrowia w Marsylyi, ponieważ powietrze w szpitalach tego miasta skupili i nie dopuścili wcisnąć się mu do Francyi. Równie i w szpitalu Śgo. Leopolda w Liwornie wybuchło powietrze; skoncentrowano ie i wytępiono«

(*Dokończenie nastąpi.*)

Zjednoczone Niderlandy.

W zeszłym miesiącu wydał Król dwa wyroki względem publicznego oświecenia. Pierwszy tycze się szkół i prywatnych instytutów. Na przyszłość nie może być żadna szkoła zaprowadzona bez zezwolenia Rzadu. Wszystkie Kollegiia podlegaią onemuż i ón mianuie wszystkich nauczycieli. Wszystkie szkoły nieupoważnione od Rządu powinny być z końcem przyszłego miesiąca Września zamknięte. Nauczyciele muszą mieć stopień Kandydata lub Doktora sztuk nadobnych w Uniwersytecie kraiowym onym przyznany. Dla ułatwienia nauk Duchownym Kościoła Katolickiego, maią być dla nich wyłącznie zaprowadzone wychowania pod dozorem Przełożonego dyiecezyi. Nauki Dogmatów religii Chrześciiańskiéy i karności kościelnéy dawane tam będą pod dozorem Przełożonych dyiecezyi. — Drugi wyrok tyczé się zaprowadzenia Kollegium filozoficznego dla Katolików do stanu duchownego przeznaczonych. We dwa lata po otworzeniu Kollegium nie będzie więcéy dawano nauki filozofii w Seminaryiach Biskupich.

W d. 18. Lipca nieznosne goraco było w Gandawie. Ciepłomierz okazywał w cieniu 30 stopień Reaumura. Wielu robotników pomarło na polu.

Izba handlowa w Antwerpii ogłosiła uwiadomienie P. Gorostiza, Ajenta Mexykańskiego w Niderlandach, pełniącego tymczasowie obowiązki Jeneralnego Konzula, że wszystkie towary idące do portów Mexykańskich opatrzone być muszą certyfikatami własności i pochodzenia, dowodzące, że żaden Hiszpan nie ma w téy mierze udziału; równie i żeglarze muszą być zaopatrzeni w świadectwa zdrowia przez Konzulów zawidziane, a podróżni w paszporty.

Niemcy.

Król Jegomość Bawarski ziechał znowu w d. 29. Lipca do Nimfenburga.

Na mocy traktatu zawartego w d. 19. Grudnia 1823 między domem Xiążęco-Sasko-Gothyńskim i Xiążęco-Szwarcburg-Rudolsztadzkim oddano w d. 6. t. m. Domowi Szwarcburg-Rudolsztadzkiemu Gothayskie wsie Pflanzwirbach, Milbiz, Mörla i Geutersdorf.

Prussy.

Król Pruski powracaiąc z Cieplic ziechał w d. 30. Lipca do Pilnitz, iadł obiad u Króla Jmci Saskiego, poczém udał się przez Drezno w dalszą podróż do Berlina. Xiąże Wilhelm Pruski syn Króla Jegomości przybył do Drezna d. 1. Sierpnia obiadował z Xięciem Janem, i dnia następuiącego udał się w dalszą podróż.

Królestwo Polskie.

Cesarz i Król z uwagi na teraźnieyszą liczbę żydów w Królestwie Polskiém, i potrzebę w mieysce tymczasowego stanu, któremu ulegaią, zaprowadzenia stałego porządku rzeczy, i poprawienia losu, rozporządził, aby utworzona

została szczególna Kommissyia, do któréy wszyscy żydzi w Królestwie we wszystkich sprawach swoich udawać się maią. Kommissyia ta obowiązana iest, przeyrzeć wszystkie rozporządzenia względem mieszkańców starozakonnych wydanych, i dać w tey mierze zdanie swoie Namiestnikowi w Radzie Stanu. Taż sama upoważnioną iest także do wniosków dla wydania nowych rozporządzeń z dobrém żydów. Do Kommissyi tey dodana będzie Izba doradcza z samych żydów złożona. Roczne wydatki na utrzymanie Kommissyi załączone będą do szczególnego budżetu Kommissyi Rządowey Religii publicznego oświecenia i na rok bieżący z owych opłat będą zaspokaiane, które składać winni żydzi przybywaiący do Warszawy w celu uzyskania karty legitymacyynéy. Skoro stan żydów w Królestwie będzie ostatecznie urzędzony, Kommissyia przestanie być czynną i t. d.

Rossyia.

Z Petersburga donoszą z d. 16. Lipca: Słychać, że Cesarz przedsięwezmie znowu w początku iesieni podróż przez kilka Gubernii Wschodnich i przy téy sposobności zwiedzi Astrachan nad morzem Kaspiyskiém.

Proiektowane założenie towarzystwa na akcyie dla popierania uprawy winnéy macicy i sprzedaży wina w Krymie, na podanie Hrabiego Woronzowa, zostało przez Cesarza potwierdzone. Dopiero téy iesieni przychodzi do skutku, a iuż ma wielką liczbę akcyionaryiuszów.

Mówią, iż nowy ukończony w zeszłéy iesieni port woienny Rewelski, przeznaczony iest na zbieranie się całéy naszéy wschodniéy marynarki i na stanowisko dla naszéy woiennéy Kronsztadzkiey floty.

W d. 20. z. m. położono w Charkowie kamień węgielny do nowego instytutu woyskowego.

W d. 6. Lipca założono w Carskiem Siele kamień węgielny do nowego kościoła Katolickiego. Oprócz składek wynoszących 61,700 rubli, darował Cesarz 30,000 rubli i grunt.

Nasze związki handlowe z Bucharyią w skutek poselstwa w roku 1820 i związków z teraźnieyszym Chanem Emirem Haidar, ciągle trwaią. Roczna sprzedaż do tego kraiu wynosi więcéy, iak 20 mill. rubli.

Cała liniia Kubańska używa teraz pokoiu. Winniśmy to zasłużonemu dowódzcy sztabu oddzielnego korpusu Kaukazkiego, Jenerałowi Weliaminowi IIIciemu.

Cesarsko Austryiacki nadzwyczayny Poseł i pełnomocny Minister na tuteyszym Dworze Hrabia Lebzeltern, który niedawno miał nieszczęście upaść z konia i rękę sobie nadwerężyć, poiechał do Rewla, na kąpiele morskie.

Turcyia.

Dostrzegacz Austryiacki pod artykułem: Z *Wiédnia d. 8. Sierpnia«* donosi, co następuie:

Doniesienia z d 1. Lipca nadeszłe z Konstantynopola przez nadzwyczayną sposobność zawieraią o nowszych wypadkach woiennych na lądzie i morzu, następuiące, ze wszech stron potwierdzone podania:

W 10 dni po poddaniu się Nawarynu wyruszył Ibrahim Basza ku Arkadyi, zostawiwszy 300 ludzi w twierdzy. Nie doznawszy tamże żadnego odporu, zostawił załogę i poszedł przez góry do Andrussy. W ciągu tego pochodu napotkał pod wsią Condevia na korpus Grecki 1500 ludzi w lesie ukryty, stracił 150 swoich, lecz zupełnie rozproszył nieprzyiaciela, nie przebaczaiąc żadnemu, ponieważ wielu z tych znalazł, których po wypadku pod Nawarynem za przyrzeczeniem, że się spokoynie do domów udadzą, puścił. Los ten spotkał 5 do 600 Greków.

Poczém udał się Ibrahim do Nissi, gdzie wszystko uciekło. W Kalamacie zdawali się Grecy mieć więcéy odwagi, lecz i tam nie długo się trzymali. Miasto to ze znacznemi składami spłonęło ogniem w d. 8. Czerwca. Ibrahim posunął się ieszcze do Zaranta (na drodze do Mistry), gdzie go mały korpus Greków w dobrém stanowisku oczekiwał. Wziął ón dwóch dowódzców i 300 ludzi w niewolę, a resztę rozproszył. Poczém zwrócił się na drogę do Trypolizzy, dla zabezpieczenia sobie związku z Modonem, (gdzie koczuie za miastem 600 ludzi, ponieważ w mieście powietrze się pokazało) zostawił 2000 ludzi w Nissie pod sprawą swoiego Chasnadar Baszy, Mehmeda Effendego, i w d. 17. Czerwca stanął w 8,000 ludzi i z swoią iazdą w górach Leondari przed wielkiemi wąwozami Mistry i Tripolizzy. Kolokotroni, nie mogąc ufać ani sile, ni dobréy chęci woysk swoich dla bronienia Tripolizy, spaliwszy takową, cofnął się więc po nieszczęśliwéy w d. 19. potyczce, w któréy, iak się zdaie, Mainoci nie chcieli słuchać. Ibrahim Basza wszedł tamże d. 21.; lecz krótko zabawił i z częścią woyska swoiego ruszył przez wąwozy Parthenionskie ku Argos, gdzie podobnie nie doznał odporu. W d. 25. posunął się Ibrahim z zasłoną blisko 80 ieźdźców aż ku bramom Napoli di Romania; czyli iedynie w zamiarze rozpoznania, czyli polegaiąc na taiemném porozu-

---

*) Potyczka ta zaszła na górze Maynaki, o czém naypierwey doniósł Dostrzegacz Austryiacki w N. 191 i 201 (w Gaz. n. Nr. 82. i 85.)

)()(

mieniu, niewiadomo. Pod ten sam czas ukazał się oddział iego przedniey straży przed Myli**) naprzeciwko twierdzy, dla opanowania tego stanowiska, a może tylko będących tamże składów. Zamiar ten nie udał się; stanowiska tego broniło kilkuset Greków przez dwa dni (25. i 26.) wspartych artyleryią kilka galiotów i mistyksów; i Egipcyianie cofnęli się bardzo nieznaczną poniosłszy stratę do Argos, a potém tąż samą drogą przez góry, którą przybyli, do Tripolizzy.***)

Greckie eskadry połączone pod Miaulim i Sachturim, 63 żagli wynoszące, które od d. 11. Czerwca czyniły obroty przed portem Sudy, dla zniszczenia tamże stoiącey floty Tureckiéy, lub przynaymniéy onéy blokowania (porównay Dostrz. Austr. z d. 1, Sierpnia w Nrze. 90. Gaz. n.) od d. 21. Czerwca znikły były z tego stanowiska. Ztąd tak flota Kapudana Baszy, iak ta, na którey Hussein Bei woysko Albańskie do Morei przewoził, razem 80 żagli, wypłynęła bez przeszkody w d. 23. Dopiéro w d. 28., gdy floty te dosięgły iuż wysokości wyspy Cerigo, zbliżyły się ku nim eskadry Greckie, zyskały wiatr i starały się wniyść między okręty Reala Beia i w środek wzięte okręty przewozowe. Galiota Tembasego była na czele ich kolumny; za nią następował trzechmasztowy brander, pod zasłoną bryga; do tych przyłączyło się 4 brygi i korweta, nakoniec okręt Admiralski Miaulego; w nieiakiém oddaleniu stała reszta iego eskadry, a zupełnie w tyle dywizyia Sachturego. O godzinie 4 z południa dał Miauli znak, galiota Tymbasego wychyliła się dla zrobienia mieysca branderowi, za którym szedł iego brander i podobnież z drugiego rzędu inny brander ze swoim brygiem. Reala Bei czynił obroty ze swoią korwetą i 10 fregatami przeciwko nim, tak dalece, że Grecy musieli brandery wystawić na stratę, zapalili ie, i potém ruszyli przeciwko fregatom Tureckim, które cofnęły się w linii przed okręty przewozowe. Okręt Algierski Admiralski odparł ie, i w téy chwili dywizyia Sachturego obróciła, nie chcąc mieć więcey udziału do bitwy. Miauli rzucił się ieszcze z sześcioma brygami na ieden Turecki okręt z porządku wyszły, i wzywał go do poddania się. Atoli ten walczył uporczywie, uwolnił się od nieprzyiaciela i połączył się z flotą. O wpół do 7 godzinie wszystkie Greckie okręty cofały się.****)

W d. 2. Lipca floty Tureckie były na wysokości pod Nawarynem. Grecy w liczbie 23 żagli stali wyżéy wiatru; niektóre z tych stanęły poniżéy wiatru przed portem, atoli usunęły się a floty stanęły bez przeszkody na kotwicy.

Nieczynność siły morskiéy Greckiéy w tak rozstrzygaiącey chwili, daie powód do różnych domysłów, które czas wyiaśni.

W d. 5. Lipca ukończono wylądowanie woyska i koni, 5,200 Arnautów, 600 iazdy i 1,200 ludu obozowego. W d. 7 opuścił Kapudan Basza port Nawarynu w 7 fregat, 10 korwet, 12 brygów i kilka galiot, i udał się do Patras i Missolungi, gdzie stanął w d. 10. Hussein Bei chciał równie w d. 7. lub 8. ruszyć przez Nissę i Leondari do Tripolizzy.

Podług pewnych wiadomości z Athen, zakończył Odysseusz życie haniebną śmiercią. Znaleziono go pod murami Propyleenów, gdzie był uwięziony, z powrozem około szyi i z gruchotaną głową. Czyli chciał sam się spuścić, lub, czyli go stroże strącili, niewiadomo. — Tego samego dnia skończył życie swoie wystrzałem z pistoletu iego wierny stronnik i szwagier Irlandczyk Trelawny, który przygotowanego dla Odysseusza i iego rodziny mieszkania w iaskinie na Parnassie nie chciał opuścić; czyli to uczynił sam z rozpaczy nad losem swoiego przyiaciela, lub czyli mu kto inny ten raz zadał, równie nie wiadomo.

Osławiona Bobelina, która w początkach powstania uzyskała imię bohaterki, zaś przez chciwość pieniędzy i haniebne czynności przy wzięciu Tripolizzy (w roku 1821) u swego własnego narodu popadła wzgardzie, utraciła życie w Napoli przez skrytoboystwo. Marynarka Spezzyiocka miała iéy śmierć uczcić wystrzałami.

**) Myli (*Molini di Napoli*) znane pod dawném nazwiskiem Cerna, iest to kilka domów i młynów nad brzegiem morskim, naprzeciwko Napoli, z małym lecz odwidzanym portem. Francuzka fregata Syrena stała tam przypadkowie dla zaopatrzenia się w wodę, gdy te namienione przypadki zaszły. Przyp. Do. Aust.

***) Udzielemy (z Gazet Hydryiockich z dnia 27. Czerwca i 1. Lipca) Greckich doniesień o téy potyczce zaszłéy w obu tych dniach. Że takowa obchodzoną była w Napoli iak wielkie zwycięztwo z *Te Deum*, wśród otaczaiących okoliczności, nie trzeba się temu dziwić. P. D. A.

****) Część onych powróciła nawet do Hydry i do Spezzyi. P. D. A.

Do tego Numeru Gazety dołączony iest Numer 33. Rozmaitości.

Redakcyia Józefa Bensy; Druk Pillerów.